

T-VER-METH-TM-04

ระเบียบวิธีการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจ

สำหรับ

การใช้ยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าใหม่

(Using new hybrid vehicles/electric vehicles)

(ฉบับที่ 02)

รายสาขา 07: Transportation

1. ชีวิธีการ/วิธีการ (Methodology)	การใช้ยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าใหม่ (Using new hybrid vehicles/electric vehicles)
2. ประเภทโครงการ (Project Type)	การจัดการในภาคขนส่ง
3. รายสาขา (Sector scope)	07 - Transportation
4. ลักษณะโครงการ (Project Outline)	เป็นการใช้ยานพาหนะไฮบริดหรือยานพาหนะไฟฟ้าใหม่เพื่อขนส่งผู้โดยสารหรือบรรทุกสินค้า
5. ลักษณะของกิจกรรม โครงการที่เข้าข่าย (Applicability)	เป็นการซื้อใหม่ เช่าซื้อ หรือซ่อมยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าใหม่มาใช้ในกิจกรรมของหน่วยงาน ซึ่งในอดีตไม่เคยมีการใช้ยานพาหนะใดๆ ในกิจกรรมเดียวกัน
6. เงื่อนไขของกิจกรรม โครงการ (Project Conditions)	<ol style="list-style-type: none">1. ต้องไม่เป็นการดัดแปลงรถเดิมให้เป็นยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้า2. ไม่เป็นกิจกรรมการใช้ยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าเพื่อทดแทน (Replacement) ยานพาหนะเครื่องยนต์สันดาปภายในที่มีอยู่เดิม3. ประเภทของยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าต้องเป็นไปตามกฎหมาย (พรบ. รถยนต์/พรบ. การขนส่งทางบก) โดยประเภทที่เข้าข่ายดัง<ul style="list-style-type: none">- รถยนต์ 4 ล้อ เช่น รถเก๋ง รถกระบะบรรทุก รถแท็กซี่ รถตู้- รถจักรยานยนต์- รถสามล้อเครื่อง (รถตุ๊กตุ๊ก)- รถโดยสาร4. กิจกรรมการใช้ยานพาหนะต้องเป็นการขนส่งผู้โดยสารหรือบรรทุกสินค้าในลักษณะส่วนบุคคลหรือรับจ้างเท่านั้น5. กรณีเจ้าของโครงการหรือผู้พัฒนาโครงการเป็นเจ้าของยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าต้องแสดงให้เห็นถึงแนวทางการจัดการแบบเตอรี่ที่ชำรุดหรือหมดอายุการใช้งาน
7. หมายเหตุ	-

รายละเอียดระเบียบวิธีการลดก๊าซเรือนกระจกจากการสมัครใจ
สำหรับการใช้ยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้า

1. ลักษณะและขอบเขตโครงการ (Scope of Project)

เป็นโครงการที่มีการใช้ยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าใหม่สำหรับการขนส่งคนและ/หรือการขนส่งสินค้าโดยในอดีตไม่เคยมีการใช้ยานพาหนะใด ๆ สำหรับกิจกรรมดังกล่าว ชนิดของยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าจำแนกได้ดังนี้

1) ยานพาหนะไฮบริด

1.1 ยานพาหนะไฮบริดแบบเดิม (Conventional Hybrid)

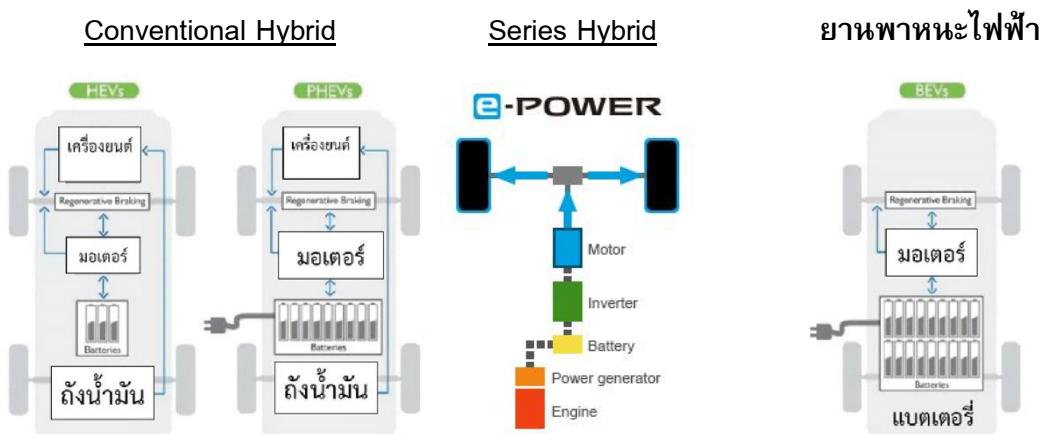
- ยานพาหนะไฟฟ้าไฮบริด (Hybrid Electric Vehicle, HEVs)

- ยานพาหนะไฟฟ้าปลั๊กอินไฮบริด (Plug-in Hybrid Electric Vehicle, PHEVs)

1.2 ยานพาหนะไฮบริดแบบซีรีส์ (Series Hybrid)

2) ยานพาหนะไฟฟ้า (Battery Electric Vehicle, BEVs)

ยานพาหนะไฮบริด

รูปที่ 1 ประเภทยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้า

ขอบเขตโครงการเป็นยานพาหนะที่อยู่ภายใต้กิจกรรมการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยใช้ยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้า โดยกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจากการใช้พลังงานไฟฟ้า ซึ่งจะพิจารณาทั้งพลังงานไฟฟ้าจากระบบสายสั่งและพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียนต่างๆ เช่นแสงอาทิตย์ ลม ฯลฯ และการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในยานพาหนะไฮบริดที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของโครงการจะถูกนำมาพิจารณาทั้งหมด

2. ข้อมูลกรณีฐาน (Baseline Scenario)

กรณีฐานของโครงการ คือปริมาณการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลต่อระยะทางของยานพาหนะเครื่องยนต์สันดาปภายในร่วมกับระยะทางการวิ่งของยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าจากการดำเนินโครงการ

3. กิจกรรมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่นำมาใช้ในการคำนวณ

การปล่อย ก๊าซเรือนกระจก	แหล่งกำเนิด ก๊าซเรือนกระจก	ชนิดของ ก๊าซเรือนกระจก	รายละเอียดของกิจกรรม ที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
กรณีฐาน	การใช้เชื้อเพลิง ฟอสซิล	CO ₂	การใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลจากยานพาหนะเครื่องยนต์สันดาปภายใน
การดำเนินโครงการ	การใช้พลังงาน ไฟฟ้า	CO ₂	การใช้พลังงานไฟฟ้าจากยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้า
	การใช้เชื้อเพลิง ฟอสซิล	CO ₂	การใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลจากยานพาหนะไฮบริด
นอกขอบเขตโครงการ	ไม่เกี่ยวข้อง	-	-

4. การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการณีฐาน (Baseline Emission)

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการณีฐานพิจารณาเฉพาะการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) จากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลสำหรับยานพาหนะเครื่องยนต์สันดาปภายในโดยคิดเทียบจากระยะทางของยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้า การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการณีฐานคำนวณได้ดังนี้

$$BE_y = \sum_{i,x} [(SFC_{i,x} \times NCV_x \times EF_{CO2,x}) \times L_{km,i,y} \times 10^9]$$

โดยที่

BE_y = ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการณีฐาน ในปี y (tCO₂/year)

SFC_{i,x} = ค่าความสัมภันธ์ระหว่างการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อระยะทางของยานพาหนะคันที่ i ที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลประเภท x ในกรณีฐาน (unit/km)

NCV_x = ค่าความร้อนสุทธิของเชื้อเพลิงฟอสซิลประเภท x (MJ/unit)

EF_{CO2,x} = ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิลประเภท x (kgCO₂/TJ)

L_{km,i,y} = ระยะทางของยานพาหนะไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าที่ใช้แทนที่พานะคันที่ i จากการดำเนินโครงการ ในปี y (km/year)

หมายเหตุ ข้อมูลของ SFC_{i,x}, NCV_x และ EF_{CO2,x} ต้องมาจากการเชื้อเพลิงฟอสซิลประเภทเดียวกัน

5. การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินโครงการ (Project Emission)

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินโครงการพิจารณาเฉพาะการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) จากการใช้พลังงานไฟฟ้าสำหรับการชาร์จยานพาหนะและการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล (เฉพาะยานพาหนะไฮบริด) ซึ่งคำนวณจากปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าและปริมาณการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลจากการดำเนินโครงการ

$$\text{PE}_y = \text{PE}_{\text{EC},y} + \text{PE}_{\text{FC},y}$$

โดยที่

PE_y = ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกรวมจากการดำเนินโครงการ ในปี y (tCO_2/year)

$\text{PE}_{\text{EC},y}$ = ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้าในการดำเนินโครงการ ในปี y (tCO_2/year)

$\text{PE}_{\text{FC},y}$ = ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในการดำเนินโครงการ ในปี y (tCO_2/year)

5.1 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้าในการดำเนินโครงการ

$$\text{PE}_{\text{EC},y} = \sum_i (\text{EC}_{\text{PJ},i,y} - \text{EC}_{\text{RE,PJ},i,y}) \times \text{EF}_{\text{EC},y} \times 10^{-3}$$

โดยที่

$\text{EC}_{\text{PJ},i,y}$ = ปริมาณการใช้ไฟฟ้าทั้งหมดสำหรับการชาร์จยานพาหนะไฟฟ้าปลั๊กอินไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าคันที่ i จากการดำเนินโครงการ ในปี y (kWh/year)

$\text{EC}_{\text{RE,PJ},i,y}$ = ปริมาณการใช้ไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียนสำหรับการชาร์จยานพาหนะไฟฟ้าปลั๊กอินไฮบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าคันที่ i จากการดำเนินโครงการ ในปี y (kWh/year)

$\text{EF}_{\text{EC},y}$ = ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากระบบสายส่งสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าในปี y (tCO_2/MWh)

5.2 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในการดำเนินโครงการ

$$\text{PE}_{\text{FC},y} = \sum_{i,x} (\text{FC}_{\text{PJ},i,x,y} \times \text{NCV}_x \times \text{EF}_{\text{CO}_2,x} \times 10^{-9})$$

โดยที่

$\text{FC}_{\text{PJ},i,x,y}$ = ปริมาณการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลประเภท x สำหรับยานพาหนะไฮบริดคันที่ i จากการดำเนินโครงการ ในปี y (unit/year)

6. การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกนอกขอบเขตโครงการ (Leakage Emission)

- ไม่มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

7. การคำนวณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Reduction)

การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากโครงการ สามารถคำนวณได้ ดังนี้

$$ER_y = BE_y - PE_y - LE_y$$

โดยที่

ER_y = การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปี y ($tCO_2e/year$)

BE_y = การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการณ์ฐานในปี y ($tCO_2e/year$)

PE_y = การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินโครงการ ในปี y ($tCO_2e/year$)

LE_y = การปล่อยก๊าซเรือนกระจกนอกขอบเขตโครงการในปี y ($tCO_2e/year$)

8. การติดตามผลการดำเนินโครงการ (Monitoring Plan)

ข้อมูลและพารามิเตอร์ที่ต้องมีการติดตามผล รวมถึงวิธีการตรวจสอบ และการประเมินตามข้อกำหนดของ อบก.

8.1 พารามิเตอร์ที่ไม่ต้องติดตามผล

พารามิเตอร์	SFC _{i,x}		
หน่วย	หน่วยต่อกิโลเมตร (unit/km)		
ความหมาย	ค่าความสิ้นเปลืองพลังงานจำเพาะต่อระยะทางจากยานพาหนะคันที่ i ที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลประเภท x ในกรณีฐาน		
แหล่งข้อมูล	อ้างอิง สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ปี 2563		
	ประเภทของยานพาหนะ	ประเภท เชื้อเพลิงอ้างอิง	ค่าความสิ้นเปลือง (Unit/km)*
	รถยก (รถเก็บ)	CNG	0.0841
	รถบรรบรรทุก (4 ล้อ)	CNG	0.0999
	รถแท็กซี่	CNG	0.0836
	รถตู้	CNG	0.0894
	รถจักรยานยนต์	E85	0.0241
	รถสามล้อเครื่อง	CNG	0.0797
	รถโดยสาร	CNG	0.2703

*หน่วยค่าความสิ้นเปลืองของ CNG คือ kg/km และ E85 คือ Liter/km

พารามิเตอร์	NCV _x		
หน่วย	เมกะจูลต่อลiter (MJ/unit)		
ความหมาย	ค่าความร้อนสูตรของเชื้อเพลิงฟอสซิลประเภท x		
แหล่งข้อมูล	อ้างอิง สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ปี 2563		
	ประเภทเชื้อเพลิงอ้างอิง	ค่าความร้อนสูตร	หน่วย
	CNG	37.92	MJ/kg
	E85	24.70	MJ/Liter

พารามิเตอร์	$EF_{CO_2,x}$
หน่วย	กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์ต่อเทเรจูล ($kg CO_2/TJ$)
ความหมาย	ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิลประเภท x
แหล่งข้อมูล	ตารางที่ 1.4 2006 IPCC Guidelines for National GHG Inventories

8.2 พารามิเตอร์ที่ต้องติดตามผล

พารามิเตอร์	$L_{km,i,y}$
หน่วย	กิโลเมตรต่อปี (km/year)
ความหมาย	ระยะทางของยานพาหนะไอบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าคันที่ i จากการดำเนินโครงการ ในปี y
แหล่งข้อมูล	รายงานหรือบันทึกข้อมูลระยะทางการวิ่งของยานพาหนะไอบริด/ยานพาหนะไฟฟ้า
วิธีการติดตามผล	บันทึกค่าระยะทางจากมาตรฐานวัดระยะทางของรถหรือจากระบบกำหนดตำแหน่งบนโลก (Global Positioning System หรือ GPS) โดยรายงานข้อมูลที่มีความละเอียดเป็นรายเดือน

พารามิเตอร์	$EC_{PJ,i,y}$
หน่วย	กิโลวัตต์-ชั่วโมงต่อปี (kWh/year)
ความหมาย	ปริมาณการใช้ไฟฟ้าทั้งหมดสำหรับการชาร์จยานพาหนะไฟฟ้าปลั๊กอินไอบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าคันที่ i จากการดำเนินโครงการ ในปี y
แหล่งข้อมูล	ค่าจากบันทึกพลังงานไฟฟ้าที่ชาร์จจากยานพาหนะ
วิธีการติดตามผล	บันทึกค่าจากหลักฐานแสดงปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าจากยานพาหนะโดยรายงานข้อมูลที่มีความละเอียดเป็นรายเดือน

พารามิเตอร์	$EC_{RE,PJ,i,y}$
หน่วย	กิโลวัตต์-ชั่วโมงต่อปี (kWh/year)
ความหมาย	ปริมาณการใช้ไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียนสำหรับการชาร์จยานพาหนะไฟฟ้าปลั๊กอินไอบริด/ยานพาหนะไฟฟ้าคันที่ i จากการดำเนินโครงการ ในปี y
แหล่งข้อมูล	ค่าจากบันทึกพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียนสำหรับการชาร์จยานพาหนะ
วิธีการติดตามผล	บันทึกค่าจากหลักฐานแสดงปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียน
หมายเหตุ	กรณีที่ผู้พัฒนาโครงการมีการชาร์จไฟฟ้าที่สถานีชาร์จที่มีการซื้อไฟฟ้าจากระบบสายสั่งและไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียนและผู้พัฒนาโครงการไม่สามารถบันทึกข้อมูลปริมาณการใช้ไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียนสำหรับการชาร์จยานพาหนะไฟฟ้าได้ ให้ผู้พัฒนาโครงการใช้ข้อมูลปริมาณการใช้ไฟฟ้ารวม (ไฟฟ้าที่ซื้อจากระบบสายสั่งและไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียน) เป็นไฟฟ้าที่ซื้อจากระบบสายสั่งสำหรับการชาร์จแทน

พารามิเตอร์	$EF_{Ec,y}$
หน่วย	ตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อเมกะวัตต์-ชั่วโมง ($t CO_2/MWh$)
ความหมาย	ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการระบบสายสั่งสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้า ในปี y
แหล่งข้อมูล	กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากระบบสายสั่ง ใช้ข้อมูลจากรายงานค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Factor) จากระบบสายสั่งและจากการผลิตความร้อนสำหรับโครงการและกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ประกาศโดย อบก.

	<u>กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากผู้ผลิตอื่นๆ</u> ใช้การคำนวณตาม T-VER-TOOL-ENERGY-01 ฉบับล่าสุด
วิธีการติดตามผล	<p><u>สำหรับการจัดทำเอกสารข้อเสนอโครงการ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากระบบสายส่ง ใช้ค่า $EF_{EC,y}$ ล่าสุดที่ อบก. ประกาศ - กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากผู้ผลิตอื่นๆ ให้คำนวณค่า $EF_{EC,y}$ ตาม T-VER-TOOL-ENERGY-01 ฉบับล่าสุด <p><u>สำหรับการติดตามผลการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากระบบสายส่ง ให้ใช้ค่า $EF_{EC,y}$ ที่ อบก. ประกาศตามปี พ.ศ. ของช่วงระยะเวลาที่ขอรับรองการอนเครดิต ทั้งนี้กรณีที่ปี พ.ศ. ของช่วงระยะเวลาที่ขอรับรอง การอนเครดิตนั้นยังไม่มีค่า $EF_{EC,y}$ ที่ อบก. ประกาศ ให้ใช้ค่า $EF_{EC,y}$ ล่าสุดที่ อบก. ประกาศแทนในปีนั้น - กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากผู้ผลิตอื่นๆ ให้คำนวณค่า $EF_{EC,y}$ ตาม T-VER-TOOL-ENERGY-01 ฉบับล่าสุด

พารามิเตอร์	$FC_{PJ,i,x,y}$
หน่วย	หน่วยต่อปี (unit/year)
ความหมาย	ปริมาณการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลประเภท x จากยานพาหนะไอบริดคันที่ i สำหรับการดำเนินโครงการ ในปี y
แหล่งข้อมูล	รายงานปริมาณการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล
วิธีการติดตามผล	บันทึกค่าหรือติดตามค่าจากหลักฐานแสดงปริมาณการใช้เชื้อเพลิงโดยรายงานข้อมูลที่มีความละเอียดเป็นรายเดือน

เอกสารอ้างอิง

- CDM Methodology AMS-III.BC Small-scale Methodology: Emission reductions through improved efficiency of vehicle fleets
- CDM Methodology AMS-III.C: Emission reductions by electric and hybrid vehicles
- รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการติดตามประเมินผล (Tracking) การใช้พลังงานที่ลดได้จากการภาค ขนส่งด้วยการพัฒนาระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ปี พ.ศ. 2563 สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

บันทึก T-VER-METH-TM-04

ฉบับที่	แก้ไขครั้งที่	วันที่บังคับใช้	รายการแก้ไข
02	1	4 ธันวาคม 2564	ระบุสาขาและขอบข่ายการตรวจสอบความໄซ์ได้ และทวนสอบก้าวเรื่องกระบวนการระดับโครงการของ ระเบียบวิธีการ
01	-	19 สิงหาคม 2564	-